

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 24. Mors Fulgentii, ac Cæsarii, & utriusque comparatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

adprobavit, & ad assequendam perfectiorem divinæ gratiæ intelligentiam præ cæteris beata recordationis Augustinum Episcopum tanquam Magistrum optimum proposuit, laudavitque. Hinc factum est, ut horum duorum Pontificum sanctionibus Cassiani, Fausti, ac reliquorum ejusdem doctrinæ hominum errores tanquam hæreses postea ab Orthodoxis omnibus rejecti fuerint, neque amplius inter adiphora numerari potuerint. Ita longissimo certamini, quod centum annos, & quod excurrit, Gallias præsertim in partes distraxerat, Augustino causâ adjudicatâ ab utroque Pontifice finis tandem impositus fuit.

CAPUT XXIV.

Mors Fulgentii, ac Casarii, & utriusque comparatio.

ANNUM 529. quem victis, ac postremo prælio Semipelagianis profligatis lætum Augustinianum in Galliâ celebrabant, eisdem mœstum, ac luctuosum in Africâ facit Baronius ob Fulgentii Ruspensis mortem, quam eo anno contigisse tradit ad annum 504. pag. 561. quod auctor vitæ ejusdem scribit, mortuum Fulgentium sub Hilderico Rege in pace Ecclesiæ Africanæ. Sed nusquam, ni mei me oculi fallunt, hæc apud illum leguntur, undè magis miror, virum amicissimum Aloysium Torellum ad annum 504. num. 10. scripsisse, id à Baronio egregiè probatum. At Bollandus nihil in re dubiâ affirmare ausus Fulgentium circâ annum 529. obiisse dicit. Verùm ex his, quæ memoratus Scriptor capite ultimo tradit de consecratione Feliciani, qui Fulgentio successit, annum mortis ejusdem colligi existimo. Nec hoc interim, scribit ad Felicianum, prætereundum silentio judicari, quod dum ei successor idoneus quaereretur, discordantibus Laicis, & Clericis annum propè integrum prolixitas contentionis exegit, & illo die Sanctitas tua Super Cathedram ejus sedit, quo ipse defunctus est. Ornari quippe hoc privilegio meruit prima solemnitas ejus depositionis, ut multo amplius venerabilis fieret per gaudia tuæ ordinationis. Itaque Felicianus Fulgentii successor consecratus est Episcopus Kalendis Januariis integro post decessoris obitum anno lapsus. Meritò Chiffletius dixit ex his statui certò posse annum, quo mortuus est noster Ruspensis Antistes. Juxtâ antiquos canones, ac Latine Ecclesiæ ritum Episcopi Dominicâ tantum die consecrabantur, quod quia nonnulli apud Dianam part. 12. tract. de consecr. Episc. Resol. 61. rerum Ecclesiasticarum ignari negarunt, paucis stabilendum est. Omitto Anacletum scribentem Epist. 2. ordinandos esse Episcopos Dominicâ die horâ tertiâ hæc siquidem Epistolæ ab eruditis commentitiæ, ac recentiori manu exaratae judicantur. Sanctus Leo Epist. 87. ad Episcopos per Provinciam Viennensem: Nec sibi, inquit, constare statûs sui noverit firmitatem, qui non die Sabbati vespere, quod lucefcit in primam Sabbati, vel ipso Dominico die fuerit ordinatus. Solum enim majores nostri Dominicâ diem honore dignum judicavere, ut Sacerdotes, qui sumuntur, hoc die potissimum tribuantur. Idem Leo in Epistolâ ad Anastasium Thessalonicensem, quæ recitatur in Synodo Bonifacii II. ab Holstenio editâ pag. 143. scribit: Cognovimus sanè, quod non porrimus silentio præterire, à quibusdam fratribus solos Episcopos tantum diebus Dominicis ordinari: Presbyteros verò, & Diaconos, circâ quos par consecratio fieri debet, p. ssum quolibet die dignitatem officii Sacerdo-

talis accipere. Et hæc quidem Latine Ecclesiæ consuetudo fuit. Fateor, Græcos antiquitus aliis etiam extrâ Dominicam diebus in Episcopos consecratos, Joannes Chrysostomus ex Socrate lib. 6. cap. 2. initiatus fuit Antistes 26. Februarii Honorio, & Euty-chiano Consl. nempè anno 398. die Veneris Cyclo Solis XV. Lunæ XIX. lit. C. Nestorius ex eodem Socrate lib. 7. cap. 29. inauguratus est ibidem Episcopus die 10. Aprilis Felice, & Tauro Cofs. nempè die Martis anno 428. Cyclo Solis XVII. Lunæ XI. lit. A G. Neque in Alexandrinâ Ecclesiâ solùm Dominicâ die Antistites consecrabantur; nam Theophilus obiit anno 412. die 15. Octobris ex Socrate lib. 7. cap. 7. qui ait: Tertiâ post obitum Theophili die Cyrillus ordinatus est. Decessit ergo Theophilus die Martis, nam Idibus Octobris fuit feria tertia Cyclo Solis I. Lunæ XIV. lit. G F. quare ejusdem nepos Cyrillus die Veneris in Cathedrâ primum sedit. Leo Magnus egit per literas cum Dioscuro Alexandrino, ut die Dominico tantum Sacerdotes consecraret hæc scribens: Et ideo piè, & laudabiliter Apostolicis morem gefsevis institutis, si hanc ordinandorum Sacerdotum formam per Ecclesias, quibus Dominus præesse te voluit, etiam ipse servaveris, ut his, qui consecrandi sunt, nunquam benedictio nisi in die resurrectionis Dominicæ tribuatur, cui à vespere Sabbati initium constat ascribi: Epist. 79. vel 81. ex cujus initio palam fit, in die consecrationis Episcopi Alexandrinam Ecclesiam cum Romanâ non convenisse. At Africani Episcopi, cum essent intrâ Patriarchicam diocesim Romani Pontificis, Dominicâ tantum die consecrabantur. Hinc Aurelius Episcopus Carthaginensis in Synodo Africanâ celebratâ Attico, & Casario Consulibus nempè anno 397. in Cod. Africano cap. 39. agens de numero Episcoporum qui ad Antistitis consecrationem necessarii sunt, minimè probans duodecim requiri Episcopos dixit: Nam & in hac Ecclesiâ, ad quam dignata est Sanctitas vestra humaniter convenire, crebro, ac penè per diem Dominicam ordinandos habemus; Nunquid tam frequenter potero duodecim, vel decem, vel multo minus advocare Episcopos? Hujus autem consuetudinis rationem tradit Albinus Flaccus de offic. tit. Sabbat. in lect. 12. Episcopi, inquit, consecratio, qui est Vicarius Apostolorum, imò & Christi, fit in die Dominicâ, quia eodem die per donum Spiritus sancti dignatus est illustrare corda Apostolorum. Ex his habemus Felicianum ordinatum Episcopum Kalendis Januariis die Dominicâ, at dies Dominica incidit in Kalendas Januarias anno 534. Cyclo Solis XI. Lunæ III. lit. A. Quare Sanctus Fulgentius anno superiori 533. die Sabbati ad superos transisse dicendus est Gelimere Vandalorum Rege tyrannidem exercente. Natus est Fulgentius anno 458. Episcopatum suscepit anno 508. ætatis 40. eaque in dignitate viginti quinque annis exactis obiit cum quintum supra LX. annum ægeret ex Socrate vitæ ejusdem cap. 30. Putat Chiffletius hunc, qui Magist. i gesta literis consignavit, esse Ferrandum Diaconum virum ob insignem eruditionem celeberrimum, ad ætas anno 534. opus illud evulgasse. Sed levibus conjecturis in eam opinionem fertur, quibus tamen pluribus eruditus viris id suavit. Quod verò res à Fulgentio gestas idem anno 534. descripserit, planè falsum est, nam cap. 29. Sanctæ memoriæ Bonifacium Primatem Carthaginensem nominat, qui sanè, dum illa scribebantur, fatis jam concesserat; obiit verò Bonifacius anno 535. Belisario Consule, ut testatur Tunonensis Episcopus, qui eo tempore vivebat in Aphricâ.

Cæsarius diu post Fulgentium superstes fuit, quo annitente Semipelagianorum potentia, quæ maxima in Galliis fuerat, non modò infirmata, sed penitus fracta concidit, omnibus Episcopis Augustino nomen dantibus, quæ Cyprianus cap. 30. his narrat: *Nam beatæ mem. Bonifacius Romana Ecclesiæ Papa eadem colluctatione compertâ, calcatâ intentione iurgantium profecutionem Sancti Cæsarii Apostolicâ auctoritate firmavit. Idem donante Christo paulatim Ecclesiarum Antistites præceperunt, quod optaverat Diabolus repentinâ animositate cassare.* Cæsarius usque ad quadragesimum tertium illius sæculi annum Arelatensem cathedram periculosis sanè temporibus rexit. Instante verò morte novo insuper testimonio suum ergà Augustini personam studium confirmavit; dabo hoc ipsius Cæsarii discipuli verbis expressum cap. 22. de vitâ Cæsarii apud Surium ad 27. Augusti: *Inter non modicos, quos pariebatur dolores, sciscitatus est, quàm proximè esset beatissimi Augustini depositionis dies, & cum imminere commemorationem ejus didicisset: Confido, ait, in Domino, quòd meum transitum non longè diuisurus est ab ipsius Patris Augustini natali, quia, ut ipsi scitis, quantum dilexi ejus Catholicissimum sensum, tantum me, & si discrepantem meritis, minime tamen reor, distantia longiore depositionis meæ diem ab ejus obitu tempore sequestrari.* Voti compos obiit VI. Kal. Septembris pridie festum Sancti Augustini, quâ die illius nomen Ecclesiæ fastis insertum est, eidemque insignis hæc Patavina Ecclesia, cujus modò sacra moderatur Eminentissimus S. R. E. Princeps Gregorius Barbadius literarum eruditione, ac morum sanctitate spectandus, solemnî ritu susceptâ à majoribus ergà Cæsarium veneratione precum officia quotannis persolvit.

Hæc sunt, quæ de sanctissimis, ac doctissimis Præsulibus Fulgentio, & Cæsario memoratu digna adversus Faustum, ac postremos Pelagianæ Hæresis conatus ex antiquorum Scriptorum monumentis eruere potuimus, quorum si mutuam comparationem instituamus, Castorem dixeris, ac Pollucem, aded in omnibus ferè similes evasere. Uterque nobili genere ortus liberalibus disciplinis se erudiendum tradidit. Cæsarius quidè Pomerii Africani summi eâ tempestate in Galliâ Rhetoris scholam adiit, at nocturno quodam prodigio territus non frequentavit. Fulgentius Græcis literis apprime eruditus, dum Latinis etiam animum addidit, amisso Patre scholam imperio matris deserere coactus, domestica negotia curanda suscepit. Ambo juvenes Eremiticæ vitæ desiderio exarsere, quò à turbis semoti sibi, Deoque commodius vacarent. Cæsarius Lerinense monasterium Dæmone nequicquam magnis eum vocibus interpellante petiit. Fulgentius verò Augustinianum Monachum induit, matre suspiriis, ac clamoribus omnia implente. Utrumque Monasteriarum cœnobia habuere, unaque cum ipsis omnium virtutum choros. Invitis sacræ insulæ à populis impactæ sunt, frustra ipsis renitentibus. Ful-

gentius enim fugâ sibi consulens, incertis Eremitæ latibris sese abdidit. Cæsarius sepulchri latibula petiit; sed neuter fugâ divinæ providentiæ consilia potuit prævertere. Ambo ab Arianis Regibus Romani Imperii domitoribus in exilium deportati sunt. Alaricus Gothorum Rex Cæsarium Arelate expulit. Trasamundus Vandalorum Rex Fulgentium in Sardiniam relegavit. Fulgentius ab exilio revocatus coram Vandalo Rege stetit: Cæsarius uti læsæ majestatis reus ad Theodoricum Gothum Ravennam usque tractus est. Uterque tamen de Arianis Regibus triumphavit. Hic benevolum vel solo aspectu Principem sibi fecit, & regis etiam muneribus decoratus abscessit. Ille subtili aded disputatione Barbarum turbavit, ut Fulgentium iteratò, ne victus videretur, in exilium deportandum jussit. Unus amoris, alter timoris ab invitis peccatoribus confessionem extorsit. Ambo ab Arianis in Faustum Rejemsem pro Augustinianâ doctrinâ sartâ testâque servandâ aciem deflexere. Duo tum temporis Augustinianæ Scholæ Magistri pro eadem strenuè collaborarunt. Unus septem missis in Orientem libris Faustum ejusque sectatores ibidem profugavit. Alter in Occidente pro Augustino cum ejusdem Faustî discipulis propius collato pede certavit, iisdemque diversis quidè locis, sed eadem virtute vincentibus, Semipelagiani fractis viribus, atque in Oriente, & Occidente ingenti clade prostrati, toto Catholico Orbe exasti sunt. Uterque contrâ eosdem Synodis præfuit, Cæsarius auctoritate, Fulgentius doctrinâ, ambo magisterio. Horum sanè strenuissimorum Augustiniani nominis propugnatorum imagines in secretiori larario Sancti Augustini doctrinæ cultoribus propè ejusdem Magni Doctoris effigiem colendæ sunt; utriusque enim operâ factum est, ut anno trigesimo supra quingentesimum extinctis quaquaversum Pelagiani belli tumultibus, idem annus, qui ab Augustini obitu centesimus numerabatur, ab Augustinianæ Scholæ viris, atque divinæ gratiæ defensoribus in pace ageretur, ac seculari pompâ more Majorum D. Augustini ad superos transitus celebraretur, anno à Pelagianâ Hæresi primùm in Africâ publicatâ centesimo decimo nono. Hoc sanè fuerat Sancti Prosperi antè centum annos vaticinium, nam cum plurimos in Galliâ contrâ Sancti Augustini doctrinam insurrexissè à Rufino accepisset, tale eidem responsum dedit: *Conside ergo in virtute misericordie Dei, quoniam hæc contradictio, sicut in aliis mundi partibus, ita & in his regionibus conquiescet, ut prædicatio SUMMI hoc tempore in Ecclesia VIRI etiam ab his, à quibus ad præsens revellitur, adjuvetur.* Etenim tota Galliâ in Augustini partes transit, & Ruricio Episcopo Lemovicensi primùm in eadem Galliâ templum sub Sancti Augustini nomine dedicante, ejusdem Sancti Doctoris sanctitas, ac doctrina divinâ favente gratiâ omnium adversariorum calumniis dissipatis, universos & cultores habuit, & defensores.

Ad Majorem Dei, & S. P. Augustini Gloriam.